

drugimi odličnimi gosti počastil je svečanost s svojo navzočnostjo tudi gospod deželni predsednik Andrej baron Winkler. — Ako se ta zavod ozira nazaj na svoje vspešno delovanje, sme pač za zadostenjem trditi, da je velikanski naroden napredek v minulih 25 letih v Ljubljani in po deželi, kakor tudi v oddaljenih slovenskih krajih — v mnogem oziru njegova zasluga. — Zato tudi mi kličemo naši vrli čitalnici: Bog ji daj še daljnih enako vspešnih 25 let blagega delovanja!

— Državni zbor bil je za to leto sklenjen minuli ponedeljek. Sedaj delovale bodo krog treh tednov delegacije in potem nastopijo še tekom tega meseca deželni zbori. Pri čem smo sedaj, poprašujejo se tudi naši krogi? Odgovor na to vprašanje je precej jasen: Zmešnjave nastale vsled naredbe naučnega ministra, še niso poravnane. Dosedajne razprave pokazale so, da bi sedaj ne bilo moč stvar rešiti ugodno za prizadete kroge, da se je pa s prizadetimi po vsem solidarna izrekla vsa desnica državnega zbora, da se tedaj ne boče govorilo dalje o krizi med desnico, temveč o krizi v sedanji vladi ali pa celo o krizi glede vodilnih načel naše vlade.

Kar zadeva izrekoma slovenskih teženj, skrbeli so slovenski poslanci za to, da so enako českim predmet tekočih obravnav, večinoma izražene so tudi v znanih dveh interpelacijah. — O drugem vspehu sedaj ni moč govoriti, kot o tem, da imajo zahteve naše najboljše zagovornike in krepko podporo. Rešene pa tudi naše zahteve ne bodo same zase temveč z načelnim vprašanjem, katero bode neizogibno postalo v prvi vrsti, vprašanje osebno glede naučnega ministerstva.

— „Kratka zgodovina pedagogiji“. Pod tem naslovom je izišlo nekaj ponatisov (iz „Učiteljskega Tovariša“) daljšega spisa, ki dobiva (po 70 krajc.) pri pisatelju J. Lapajni, šolskem ravnatelju v Krškem, in se priporoča zlasti učiteljem in učiteljskim pripravnikom.

— Vabilo. „Pedagogičsko društvo“ za učitelje in šolske prijatelje bode zborovalo v Krškem dne 3. novembra t. l. ob pol 11. uri dopoldne v šolskem poslopju. Spored: 1. Društvene zadeve. 2. Razgovor o spisji na različnih šolah. 3. Kako naj bi učitelj pospeševal razširjanje ameriških trt? 4. Razgovor o prihodnjem „Pedagogičskem letniku“. 5. Nasveti. — K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi p. n. učitelje in šolske prijatelje odbor.

— Stritarjevih zbranih spisov prišlo je do sedaj na svetlo 18 snopičev.

— Slovenski šaljivi koledar za leto 1888 prišel je ravnokar na svetlo v zalogi tiskarne Dolenčeve v Trstu. Knjiga v veliki osmerki obsega 112 strani, ima več šaljivih podob in stane samo 40. kr.

— Vreme. Praznik vseh svetnikov in pa na jutro vernih duš dan, deževalo je v Ljubljani in bližini nepretrgoma, tako, da so vode narastle v velike povodnji, obiskovanje in kinčanje grobov pa se je zelo obtežilo.

— Dramatično društvo igralo je včeraj in ponavlja danes v novo popravljani dvorani čitalnični znano ža-

loigro „Mlinar in njegova hči“. — Včerajšnja predstava bila je v obče dobro igrana in dobro obiskana. Prihodnja predstava dramatičnega društva bo prihodnjo nedeljo.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Minuli petek imela je zbornica poslancev državnega zbora zadnjo sejo pred novim letom. Križa med večino državnega zbora in pa ministrom Gautschom, oziroma med tem ministrom in vsemi ostalimi ministri, grof Taaffe-jevega ministerstva ni bila rešena. To kar je vlada ponujala Čehom, kot pri krizi v prvi vrsti prizadetim, bila je nekakova rešitev časti za vlado glede onega sklepa zaradi srednjih šol. Kar je minister Gautsch na pollagi onega sklepa storil, imelo bi za sedaj ostati v veljavi. Naravno, da tak sklep ni mogel zadovoljiti družega kot Gautscha in pristaše njegove na levi zbornice. Pri teh razmerah odložila se je tedaj rešitev krize do meseca januarja, posebno zavoljo tega, ker so nekateri merodajni krogi v tej zadevi sedaj podučeni celo enostransko.

Še pred sklepom državnega zbora v četrtek dne 27. oktobra imele ste obe delegaciji svoje prve seje, avstrijska delegacija ob 12. uri opoldne v gosposki zbornici. Kot starosta predsedoval ji je predarelski poslanec dr. Oelz, pri takoj potem sledeči volitvi pa je bil za predsednika izbran grof Revertera, pristaš desnice, bivši predsednik kvotne deputacije; za podpredsednika pa levičar Chlumeky.

Takoj v prvi seji volili so se tudi odseki, med temi najvažnejši finančni odsek 21 členov. Temu je bil izbran za načelnika grof Kinski, za namestnika baron Besezny. Poročila pa so se razdelili tako, da je prevzel: dr. Matuš vojno redno potrebščino, dr. Czerkavski vojno izredno potrebščino, dr. vit. Tonklimornarico, grof Fr. Thun ministerstvo unanjih zadev, grof Falkenheyn kredit za Bosno in Hercegovino, dr. Poklukar skupno finančno ministerstvo, skupni najvišji računski dvor, in pa skupne dohodke iz carine; baron Besezny pa je prevzel računске sklepe.

V soboto dne 29. oktobra pa je cesar sprejel na svojem dvoru obe delegaciji, namreč ogersko ob 12. uri, avstrijsko pa ob 1. uri. V imenu ogerske delegacije nagovoril je cesarja njen predsednik kardinal Haynald, v imenu avstrijske delegacije pa njen predsednik grof Revertera v primernih nagovorih, v katerih se cesarju zagotavlja vdanost delegacij, njena skrbljivost za moč in veljavo države, združena s skrbjo za blagostanje državljanov. Na te nagovore, odgovoril je cesar vsaki delegaciji skoraj do besede enako, namreč s sledečim odgovorom:

„Zahvalujem se Vam za zagotavljanje zveste udanosti, katero ste mi ravnokar izrekli. To mi je vedno v odkritosrčno veselje.

Z zadostenjam morem na to kazati, da so unanje

razmere države nespremenjeno ugodne in razveselilne in da ona politika moje vlade strajno gojena, ki deluje na ohranjenje miru in pravnega stanja oprtega na pogodbe, ne dobiva samo priznanja, temveč tudi tehtno podpore.

Bolgarsko vprašanje obžalujem, da še ni našlo rešitve, vendar pa se rad nadjam, da bode tudi v prihodnje ohranilo krajni značaj in se konečno rešilo tako, da se dopustljive želje Bolgarov v soglasje spravi z evropskimi interesi in pogodbami.

Akoravno nad Evropo vedno gospoduje čutje nevarnosti in to mojo vlado sili, ne dopustiti, da bi bili prehiteni v skrbi za brambeno moč države, je vendar le trditev opravičena, da bode marljivo prizadevanje in pa tesno združenje onih vlasti, ki si prizadevajo mir ohraniti, tudi v prihodnje zabranilo motenje njegovo.

„Hvala Vaši domoljubni darežljivosti moglo se je v tekočem letu pričeti novo oboroževanje vojne. Za nadaljevanje tega bo moje vojno upravništvo prisiljeno za prihodnje leto potrebna sredstva v obilnejši meri naprositi, nasprotno pa si je prizadevala, te večje zahteve potom dopustljivih upravnih naredeb po moči zmanjšati.

Stroški za upravo Bosne in Hercegovine pokrili se bodo tudi v tem letu izključno z lastnimi dohodki teh dežel in tudi to pot računa se na daljno zmanjšanje kredita potrebnega za vojno v Bosni in Hercegovini.

Prepričan, da prestopite na pretresanje Vam došlih predlogov s skazano razumnostjo in domoljubno marljivostjo, želim Vašemu delu dobrega vspeha in Vam iz srca kličem: dobro došli!“

Po tem odgovoru podal se je cesar po 20letni navadi med poslance in je vsacega počastil s kratkim, prijaznim nagovorom.

Večinoma vrtili so se ti razgovori krog delovanja delegacij, deloma tudi krog zadev one dežele, katere zastopnik je dotični poslanec. Ves sprejem ogerske delegacije trajal je pol ure, oni avstrijske pa 10 minut dalje. — —

Minulo nedeljo bil je pod predsedništvom cesarjevim skupni ministerski svet, ki je trajal od 11. ure do $\frac{3}{4}$ 2. ure in katerega so se vdeležili: vojni minister grof Bylandt, skupni finančni minister Kallay, oba ministerska predsednika grof Taaffe in Tisza, dalje avstrijski finančni minister Dunajevski, trgovinski minister Bacquehem in ogerski brambovski minister Feyervary.

Z grofom Taaffe-jem je ravno ta dan imel daljno posvetevanje tudi predsednik českega kluba dr. Rieger.

Česka. — Med tem, ko je česki klub v državnem zboru za česke zahteve nasproti naučnemu ministru storil najboljše, kar je bilo pri sedanjih okoliščinah mogoče, da je rešitev vprašanja za sedaj odložil, ob enem pa se s tem korakom zagotovil popolnega soglasja vse državno-zborske desnice in s tem omogočil konečno ugodno rešitev vprašanja, — nadaljujejo pa mladočeski

listi, širiti med narodom razdor in s tem slabiti veljavo in moč českih zastopnikov v državnem zboru.

Gališka. — Vse tukajšne glasila galiških državno-zborskih poslancev potrjujejo veselo vest o tem, da so gališki poslanci v popolnem soglasju s Čehi in z vso desnico, da izrekoma po vsem odobrujejo zahteve Česke.

Ta daljnoglednost galiških skušenih politikov je lahko razumljiva, ako se pomisli da bi bilo načelo, ki tiči v naredbi naučnega ministra lahko celo pogubno za Galičijane, katerih narodne pravice niso nikakor bolj zagotovljene, kakor one srednje šole, katere je izključno nasprotna jim volja naučnega ministra mogla odpraviti. — „Danes meni — jutri tebi!“ je preznano svarilo, da bi starim politikom gališke pri tako važni priliki ne prišlo na misel!

Francoska. — Parlamentarna preiskava zoper kupčevalce in mešetarje z redovi, katero je zbornica sklenila na predlog poslanca Cunes d'Ornano je dognana v toliko, da je dotični odsek sklenil za preiskavo zbornici priporočiti sledeča 4 vprašanja: a) Ali se je kupčevalo z redovi in javnimi službami? b) Ali je vojno ministerstvo pustilo v javnost priti tajna pisma? c) Ali je finančno ministerstvo vračalo brez opravičenja pristojbine za vpisovanje v register? d) Ali je poštno ministerstvo v škodo državne blagajnice pismo in brzojave, ki bi se bili morali plačati, spečavalo brezplačno?

Zadnja dva vprašanja naperjena sta naravnost proti zetu predsednika republike Wilson-u. Govorilo se je, da se hoče s tem prisiliti predsednik Grevy sam, da bi odstopil od predsedništva, toda lahkoma se v to ne bode dal prisiliti, ker je lahko uverjen, da iz tega nastanejo še večje zmešnjave za republiko. — Bismarku bi bilo to morebiti po volji, ako bi se mu ne bilo bati, da bi pri taki volitvi ali pa že v zmešnjavah preorata ne prišel na vrhunec kakovi Boulanger ali celo grof Pariški.

Žitna cena

v Ljubljani 29. oktobra 1887.

Hektoliter: pšenice domače 5 gold. 52 kr. — banaške 6 gold. 78 kr. — turšice 4 gold. 39 kr. — soršice 5 gold. 40 kr. — rži 4 gold. 22 kr. — ječmena 3 gold. 25 kr. — prosa 4 gold. 39 kr. — ajde 4 gold. 22 kr. — ovsa 2 gold. 44 kr. — Krompir 2 gold. 23 kr. 100 kilogramov.

V Kranji 31. oktobra.

Hektoliter: Pšenica 5 gold. 85 kr. — Rž 4 gold. 86 kr. — Oves 2 gold. 60 kr. — Turšica 4 gold. 87 kr. — Ječmen 4 gold. 39 kr. — Ajda 4 gold. 22 kr. — Slama 100 kilogr. 1 gold. 60 kr. — Seno 2 gold. — kr. — Špeh 1 kilogr. 56 kr.